

hi va gravar *Origanionis* (CIL XII, 1412), desviat pel NP *Origenes*, *Origena* d'altres inscripcions. Però, d'ORGANIONE deu venir el nom d'un poble del Bearn *Argagnon*, en el c² d'Arthez (ja doc. *Arganion* des del S.XI: P.Raymond, *Di.To.BPyr.*), en el qual, s'en-

devina la dissimilació ORG-O>*arg-ó*. Una altra formació amb *-ga-*, en el NL *Orgado-ialon* (Holder), compost òbviament gäl·lic; i altres noms d'aquest radical com *Orgios* (Holder, Whatmough).
Sembla que hi hagué en cèltic una altra arrel que quasi hi coincidia: WORG-, o sigui l'arrel indoeur. WERG-, 'obrar', que tots recordem del grec (ἐργον), germànic (WERK-) etc. car d'aquí sembla venir el nom d'una antiga ciutat de Bretanya, VORGANIO(N), capital dels Ossismii, assentats cap a Carhaix (Finisterre): J. i Fd.Loth, Holder (III, 446), Longdon *N.L.F.* 101, 315, 398); no és la forma isolada car també es troba en aquest lloc un nom VORGUS, i Holder cita uns *Vurga* i *Vorgustus*. Tot deixant-ho a milor judici dels celtòlegs, jo diria que les dues arrels, quasi iguals, es devien confondre en el cèltic de Gàl·lia.

En tot cas, pel que ens interessa, aquestes dues fonts cèltiques conflüen i pogueren donar el nostre ORGANIANUM. Ben possible que els romans, en els proemis de la II Guerra Púnica, enviessin cap al Segre destacaments legionaris, en previsió de l'avenc d'Anníbal així com hi incitaren els nostres *Andosini* i *Anavosi* (cf. els arts. *Andorra* i *Àneu*), car la situació d'Organyà coincideix molt amb els escanyalls del curs del riu; i que el nostre (FUNDUS) ORGANIANUS ens servi memòria d'alguns d'ells.

També es concebria que es tracti d'un NL ja format en l'hispano-cèltic local: les formacions en -NO-eren també fecundes en cèltic, pogueren ser una *Organiani* gens afí a aquells *Orgeno-mesqui* de la Tarraconense, però amb una formació en *-ga-* quasi idèntica a l'ORGANION de Limoges i del Bearn. No manquen, en efecte, NLL cèltics en aqueixes latituds: en tenim tot un manyoc a la Conca de Tremp (dels quals dono llistes als arts. *Talarn*, *Orcau*, *Segú* i altres, i Segre amunt d'Organyà (te. d'Alinyà i de La Guàrdia, hi ha NLL cèltics *Nidola*, i *Nidelles* (V. l'art. *Nidoleres*). En realitat per allà hi ha més d'això que no pas noms de fundus romans -(I)ANUM: res més que *Oliana* i *Alinyà*.

En canvi cal destriar del problema d'Organyà, un grup parònim pertanyent a la família lingüística iberoaquitana, provinent de l'arrel ORK- que hem posat a la base de l'art. *Orcau* (supra): *Orcotarris*, *Orcaill(du)* etc. Tanmateix sembla que en el sòl aquità (on l'element cèltic s'entretreixí fortament amb l'ibèric) es pogué produir una suma entre les dues arrels, car també es troba en una inscr. el NP en datiu *Orgoanno* (CIL XIII, 80) no lluny d'aquell *Orcotarris*, com posava de relleu Mitx. (*Textos Arc. Vcos.*, p.17); d'aquest nom ha de venir el d'*Organ*, poble i mun. dels H.Pyr.,

3 k. SO. de Castelnaud-Magnoac; d'allí passaria com a NP a l'alt Aragó: en un doc. de 1662. de l'aj. de Plan lleigeixo «un campo de Guirau *Organ* --- a la vista de Fueba, térm. de Serbet» (XVII, 120).¹

La geografia i la forma indiquen afinitat amb *Organyà* per a un NL del qual només tinc una dada: *Organeles* en un doc. del S.XII que lleigeixo a l'Arx de Sols. (més context s.v. *Donzell*) i només sé que va citat entre *Ceró* i *Ponts*; i també *Donzell*; és a dir a uns 40 k. al Sud d'Organyà. Doncs potser haplologia d'*Organyanelles* 'els petits Organyans' ? O bé puix que -ILLO, -A, era sufix molt productiu en cèltic no seria temerari imaginar *ORGANILLAS creat directament del cèltic.²

¹ Pròxims a tot això, pels llocs i per la forma, son altres noms que ja pertanyen resoltament a l'arrel ibèrica ORK- estudiada allí: *Organiso* pda., i casa vella important te. Ena, 5 k. NO. d'Anzánigo; *Orcantué* a.1090 (Mz.Pi. *RFE* v, i Ga.Blanco *1ª Reun.Top.Pyr.*, 156); *Argoné* (<*Organuē*>) pda. del te. de Campo, a la r. de Seira: XLVIII, 72); *Orcoye* te. Oiza, p.jud.Pamplona.—² Una esgl. dita *Sant Joan d'Organyà* a Vilanova de la Sal., sufr. de Balaguer (Sanahuja, *La.Ci.de Bal.*, p.185) suposo que degué pendre nom de la vila coneguda.

ÒRIA, ÛRIA

1) *Conca d'ÒRIA*, devia ser a la vall del Bastareny, alt Berguedà cap al NO. de Bagà, sgons un doc. de 1004, relatiu als *appendicii* de Bagà i Brocà, en què es dóna com afr. de la «villa q.v. *Mulnello*» prop de la *Dou de Bastareny*, afr. «in Concha de *Oria*, Cher Foradado --- Kadino ---» (SerraV. *Pinós Mipl.* III, 31).

2) *Bassa d'Òria*, prop de la masia, on es féu la troballa de la Verge del Santuari del Miracle, prop de Bric, al SO. de Solsona. Ja figura, escrit *Vassa Auria* en un doc. de 976 (*Coll. Moreau* XI, 189), no sé si referent a la del Miracle o a una homònima (V. supra, art *Bassa* i la monografia de Baraut sobre el santuari).

3) *Vall d'Òria*. És un sobrenom que s'havia donat a Vilanova de l'Aguda, poble de la Ribera del Riu Bragós (a mig camí entre Ponts i Sanaüja): *Vilanova de Valdòria* és el nom que li dóna el cens de 1359.

El determinatiu preferit avui ve del castell de *Aguda*, situat entre aquest i Sanaüja: aquest castell, en un doc. de 1149 porta el nom *Aguda de Valdòria* (imprès *Valderia* CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 476). La *Vall d'Òria* devia ser la de l'afl. dr. del Riu Bragós que desemboca prop de L'Aguda i de Vilanova.

4) *ÛRIA* n'és una variant fonètica. Més coneguda sobretot pel nom del *Coll d'Ûria*, en el limit entre la Garrotxa i la vall del riu Brugent, que per St. Feliu de